

QUADERN D'ACTIVITATS PRÀCTIQUES

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ SOCIAL A ESPANYA
GRAU EDUCACIÓ SOCIAL

Pràctiques Unitat Didàctica 1

Fonamentació de la Història de l'Educació Social a Espanya: de l'ofici a la professió

Activitat 1. Text lliure

Elaboreu un text de manera lliure incloent-hi les paraules següents:

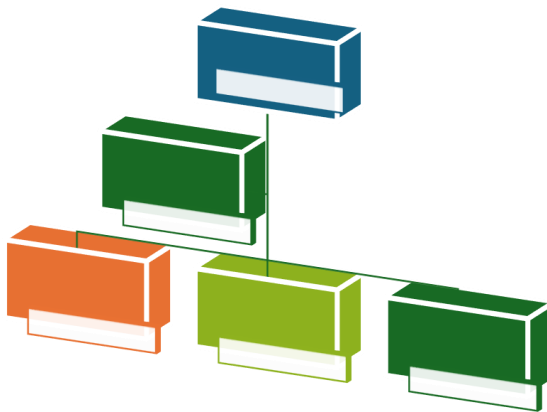
Història
Educació
social
Professió
ofici
Origen
evolució
èpoques històriques
accions formatives
temps històric
passat
Espanya
present
disciplina acadèmica
reeducació
creences
igualtat
desigualtats
Estat
accions mediadores
pobresa
assistència

Activitat 2. Mapa Conceptual d'Història de l'Educació Social a Espanya

El mapa conceptual és un diagrama que ajuda a entendre i visualitzar les relacions entre dades, idees i conceptes. Durant tot el quadrimestre treballarem moltes idees i conceptes que se situaran en diferents moments històrics. Per a poder visualitzar de manera global tot aqueix procés al llarg de diferents etapes de la història, utilitzarem un mapa conceptual que farem durant tot el quadrimestre.

L'activitat s'organitzarà així:

1. Es farà de manera individual.
2. Activitat que puntuarà per a l'avaluació de les pràctiques (1,5 punts). Es treballarà a mesura que acabem els temes. Hi ressaltarem les idees més importants, que hauran de formar part d'aquest mapa conceptual.
3. Com que volem veure tota l'evolució de l'assignatura, encara que es treballi constantment, la docent donarà *feedback* de forma continua, i es liurará al final del quadrimestre. Encara que s'explicarà com a primera activitat perquè comencen a treballar des de l'inici.

RUBRICA D'AVUACIÓ MAPA CONCEPTUAL

Indicadors	Molt bé (2 punts)	Nivell Bé (1,5 punts)	Regular (1 punt)	Deficient (0,5 punts)
Concepte principals	Inclou tots els conceptes importants sobre el tema.	Inclou la majoria dels conceptes importants sobre el tema.	Inclou alguns dels conceptes importants sobre el tema	Els conceptes que s'inclouen són poc rellevants o no presenten relació amb el tema.
Enllaç entre conceptes	Tots els conceptes presenten una connexió adequada mitjançant paraules o frases.	La majoria dels conceptes presenten una connexió adequada mitjançant paraules o frases.	Falten alguns enllaços entre els conceptes.	No utilitza paraules o frases per a enllaçar els conceptes.
Estructura i organització	Té una estructura jeràrquica completa amb una organització clara i de fàcil interpretació.	Tenen una estructura jeràrquica, l'organització és clara	La jerarquització en l'estructura és imprecisa, l'organització és poc clara	No existeix jerarquització en l'estructura, el mapa conceptual, en general, està desorganitzat.
Presentació i lliurament	El lliurament es fa dins del termini i en la forma escaient, així com presentada en el format preestablert (paper o digital).	El lliurament es fa dins del termini i en la forma escaient, encara que no en el format preestablert..	El format en què es va presentar va ser el preestablert, però el lliurament no es fa dins del termini ni en la forma escaient.	El lliurament no es fa dins del termini ni en la forma escaient, així mateix, el format en què es presenta no és el preestablert.
Ortografia	Sense errors d'ortografia.	D'1 a 2 errors d'ortografia.	De 3 a 4 errors d'ortografia	5 o més errors d'ortografia.

Activitat 3. Debat dirigit. El passat i el present de l'educació d'adults.

Se li assignarà a cada grup un capítol diferent de *El llibre blanc de l'educació d'adults* (1986) del Ministeri d'Educació i Ciència i dels informes *L'educació d'adults i el desafiament de l'exclusió* i *El quart informe mundial sobre l'aprenentatge i l'educació d'adults* (2020) de l'UNESCO. Llegireu atentament i de manera individual i, posteriorment, posareu en comú la informació més rellevant. Per a fer això, cada grup assignarà una portaveu o un portaveu que debatrà amb els diferents grups les qüestions més importants extretes i els canvis del passat al present sobre l'educació d'adults.

L'activitat s'organitzarà de així:

1. S'organitzaran per grups de quatre o cinc persones.
2. Durant aproximadament 30 minuts, es deixarà temps per a la lectura individual i posada en comú en grup xicotet. La docent, per a garantir una bona comprensió del text, passarà per tots els grups per a resoldre aquells dubtes que no s'hagen resolt entre iguals.
3. Es farà un debat dirigit oral. A l'aula virtual, en el quadern d'activitats, podran trobar el document guia. Per a finalitzar l'activitat, de manera grupal, es farà una breu reflexió sobre aquelles qüestions que s'han treballat en el debat i que consideren més rellevants.

Debat

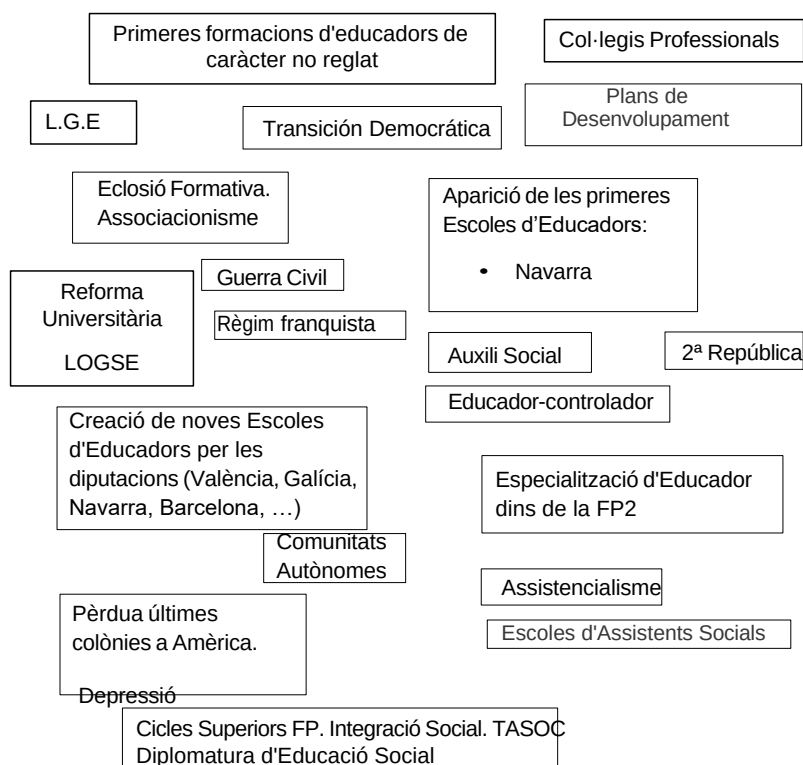
- a) Quines han sigut i són les delimitacions sobre el concepte d'educació d'adults?
- b) Què ressaltaries del que has llegit?
- c) En quin punt estem ara? En comparació amb la dècada dels 80, com ha evolucionat?
- d) Amb tot el que hem parlat, quins problemes o limitacions hi trobes?
- e) Quines accions serien clau per al futur?

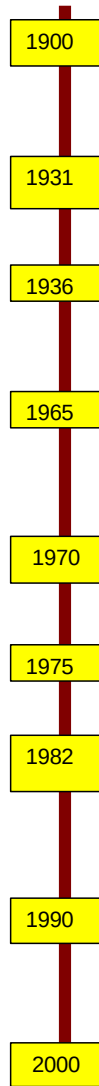
Activitat 4. Puzle “Evolució de la formació especialitzada durant el s. XX

Formarem grups de quatre a cinc persones i seguirem aquestes directrius:

1. Segons les explicacions que la docent ha donat en classe i el text que els entregaran sobre l'educació especialitzada (Senent, 2022). Han de completar el puzle de l'evolució de la formació espanyola de l'educació especialitzada durant el segle XX, on hi haurà al mig una línia del temps, a l'esquerra els esdeveniments sociopolítics i a la dreta, la repercussió que aquestes esdeveniments van tenir en l'evolució de l'educació especialitzada.

2. Posteriorment, posaran en comú amb el grup-classe la solució, i la docent donarà unes conclusions breus sobre l'activitat.

Activitats 5. Anàlisi comparativa de les colònies de l'etapa històrica (1887-1936) i les colònies de l'etapa actual (1979-2012)

Tenint en compte la història de l'educació no formal, un dels camps estudiats van ser les colònies de vacances que naixen l'any 1876, quan un pastor protestant, Wilhm Bion, crea les *Ferienkolonien*, i s'emporta 68 xiquets dels barris de la perifèria de Zúric, al cantó d'Appenzell. El seu objectiu era apartar-los de l'ambient malsà de la ciutat, donar-los una vida sana i a l'aire lliure, per a realitzar, com Walter Bion indica, *el mens sana in corpore sano*. A Espanya, les colònies es van iniciar gràcies a un grup d'homes vinculats a la Institució Lliure d'Ensenyament i especialment a Manuel Bartolomé Cossío, qui el 1882 havia estat nomenat director del Museu Pedagògic d'instrucció primària i que va iniciar la primera colònia escolar el 1887 quan va portar un grup de xiquets a San Vicente de la Barquera (20 xiquets de diferents escoles de Madrid).

1. Lectura individual sobre l'article *Les colònies escolars de vacances i la Institució Lliure d'Ensenyament. Història i actualitat* (Otero et al., 2013). L'alumnat haurà d'haver llegit l'article a casa i haurà d'haver subratllat i anotat aquells aspectes que li resulten més rellevants.
2. Realització de grups de quatre o cinc persones i posada en comú en grup xicotet de l'article treballat prèviament, amb comentaris dels aspectes que consideren oportuns de manera lliure.
3. Amb les gravadores dels mòbils, haureu de crear una ressenya radiofònica xicoteta (de manera creativa, amb eslògans, etc.) què van significar les colònies escolars en el segle XIX, i compareu-les amb què són hui en dia i quins altres grups coneixen actualment amb característiques comunes.
4. Finalment, farem una posada en comú amb el grup-classe i la docent donarà unes conclusions breus sobre l'activitat.

Xicoteta ressenya radiofònica

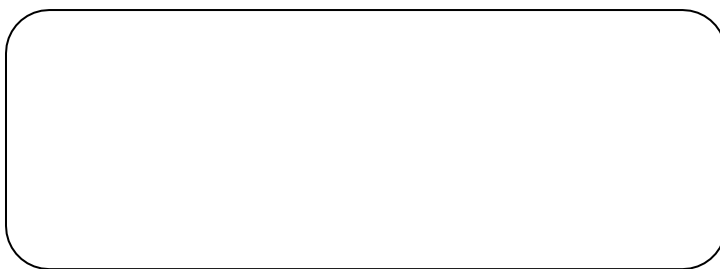
Activitats 6. Ràdio-fòrum: Manuel Bartolomé Cossío, impulsor de la Institució Lliure d'Ensenyament des de Miraflores de la Sierra

Manuel Bartolomé Cossío (1857-1935) va ser un pedagog il·lustre, professor universitari i director del Museu Pedagògic espanyol. Vinculat a la Institució Lliure d'Ensenyament. Va defensar l'Escola Activa durant tota la seua vida. Va incorporar a la vida escolar el mètode global d'«els centres d'interés», les visites culturals i les colònies d'estiu.

Els passos a seguir per a la realització d'aquesta quarta activitat són aquests:

1. Escolteu la ressenya radiofònica: Manuel Bartolomé Cossío, impulsor de la Institució Lliure d'Ensenyament des de Miraflores de la Sierra
<https://www.youtube.com/watch?v=sjmsoxaylcc>
2. Realització de grups de quatre o cinc persones i posada en comú en grup xicotet de l'article treballat prèviament, i comentar els aspectes que consideren oportuns de manera lliure.
3. Finalment, faran una posada en comú amb el grup-classe i la docent donarà unes conclusions breus sobre l'activitat.

Reflexió

**Activitat 7. Recerca: El títol Universitari Oficial de Graduada
o Graduat en Educació Social, des de 1991 i en l'actualitat.**

Aquesta activitat té un doble objectiu. D'una banda, conèixer el Reial decret 1480/1991 de 30 d'agost, pel qual s'estableix el títol universitari oficial de Diplomats en Educació Social i les directrius generals pròpies dels plans d'estudis conduents a l'obtenció d'aquest títol.

I, d'altra banda, que reflexioneu sobre diferents plans d'estudi actuals del Grau d'Educació Social en diferents Universitats públiques espanyoles.

Per a fer l'activitat. Es formaran grups de quatre a cinc persones i seguiran laquestes directrius:

1. Triareu dues o tres Universitats cada grup i respondreu les tres preguntes proposades.
2. Quan acabeu, es posaran en comú amb el grup-classe les preguntes i es farà un debat sobre la informació obtinguda.

Preguntes.

- Quines diferències més significatives heu observat?
- Què us ha sorprès més?
- Feu una relació amb el Reial decret

Activitat 8. Els col·legis professionals d'Educaadores i Educadors Socials.

Amb aquesta activitat, es pretén que conegueu el web del Consell General de Col·legis d'Educaadores i Educadors Socials i el Col·legi professional que més us interesse segons la vostra comunitat autònoma.

Per a fer l'activitat:

1. Individual o en parella, entreu al web del Consell General de Col·legis d'Educaadores i Educadors Socials, i al Col·legi professional que us interesse. Navegueu per elles i n'annotateu aspectes d'interés.
2. Quan acabeu, posareu en comú amb el grup-classe la informació que heu plantejat com a més important.

Notes

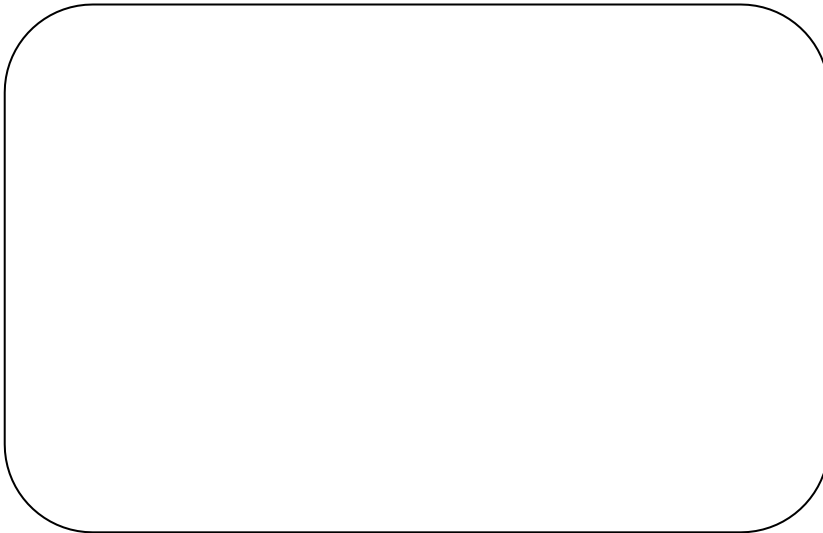
Activitat 9. Anàlisi: Documents professionalitzadors: El deontològic.

Per a aquesta activitat, utilitzarem els documents professionalitzats de l'Associació Estatal d'Educació Social (2017), i ens centrarem en el coneixement del codi deontològic de l'educador i l'educadora social.

Per a fer l'activitat:

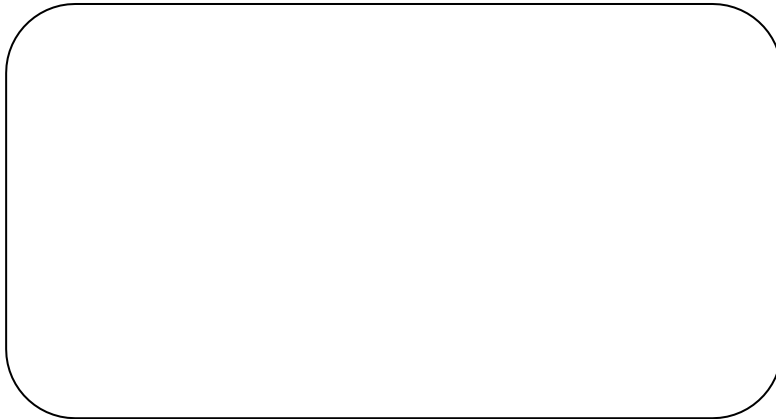
1. Primerament, de manera individual, heu de llegir les 14 pàgines dels documents professionalitzadors que se centren en el Codi Deontològic de l'educador i l'educadora social. Posteriorment, fareu grups de quatre o cinc persones i posareu en comú la informació que ha estat rellevant o que us ha suscitat interès.
2. Quan acabeu, posareu en comú amb el grup-classe la informació.

Notes

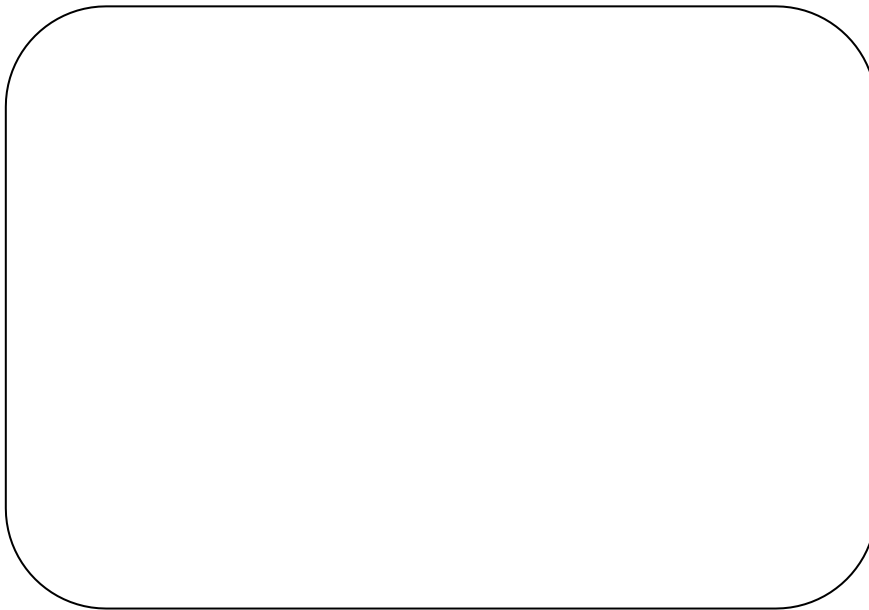

Activitat 10. Què heu après?

Què has après en aquest tema?

A large, empty rounded rectangular box with a thin black border, intended for the user to write their response to the question above.

T'han semblat adequades les activitats didàctiques que s'han dut a terme?

A large, empty rounded rectangular box with a thin black border, intended for the user to write their response to the question above.

Pràctiques Unitat Didàctica 2

**L'assistència, protecció, reformes,
reeducació i educació social en la Baixa
Edat mitjana (s. XIV i XV) i primera
modernitat (s. XVI i XVII)**

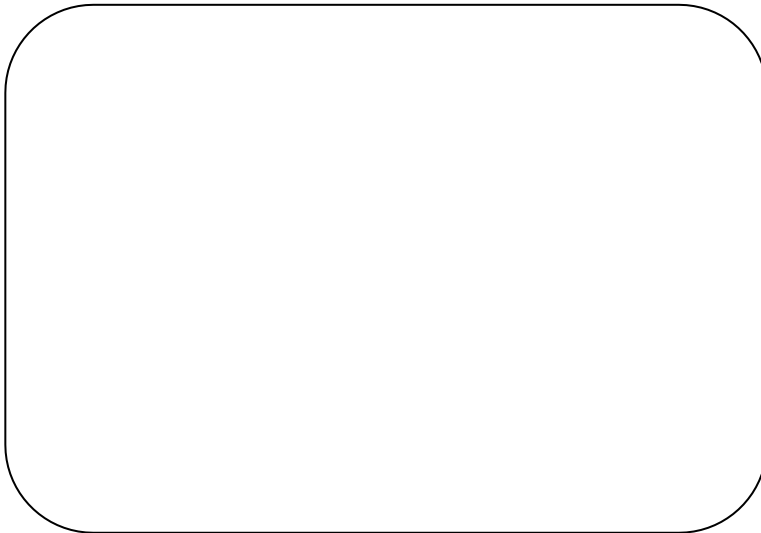

Activitat 1. «¿Qué tienen los pobres en la cabeza? Charla contra los estigmas de la pobreza»

Aquesta activitat té l'objectiu d'aproximar-nos al concepte de *pobresa*, començarem des de l'actualitat i els mateixos prejudicis que tenim, la qual cosa ens portarà a una anàlisi sobre el recorregut històric de la pobresa.

Per a fer aquesta activitat se seguiran aquests passos:

1. Veurem el vídeo: *¿Qué tienen los pobres en la cabeza? Charla contra los estigmas de la pobreza*
(https://verne.elpais.com/verne/2018/09/07/articulo/1536326404_683199.html)
2. Seguidament, amb el grup classe, comentarem aquestes preguntes:
 - a) Què has sentit?
 - b) Què més t'ha sorprès?
 - c) De quina mena de pobresa parla?
 - d) És important reflexionar sobre els prejudicis que tenim?

Activitat 2. Escape room educatiu: La prostitució en l'Edat mitjana a València

És una activitat molt divertida i a vegades no teniu paciència, amb tranquil·litat, seguiu les instruccions. L' *escape room* educatiu és una metodologia d'aprenentatge basada en el Joc (ABJ) i que pertany, de manera més àmplia, a l'estratègia reconeguda com a joc seriós i les possibilitats en els treballs futurs.

1. Aquest és l'enllaç de l'escape room educatiu (<https://view.genial.ly/5f6cf2edbe23070d182ddaa6/presentation-el-secreto>).
2. Ho farem de manera conjunta, però per a la resolució dels jocs que haureu d'enfrontar, us deixarem un temps individual perquè pugueu resoldre'ls, i després ho posarem en comú, per a poder passar a la pantalla següent.
3. Quan estiga resolt tot l' escape room educatiu, obtindreu tres documents.
 - Una entrevista radiofònica d'una experta sobre el tema (RTVE).
 - Una "notícia," recopilació d'informació de l'època.
 - Un article: *Moras, jóvenes y prostitutas: acerca de la prostitución valenciana a finales de la Edad Media* (Rangel, 2008)
4. Haureu de fer un comentari crític de l'article de manera individual. Formarà part del percentatge de puntuació de les pràctiques (1 punt).
5. A continuació, teniu els passos per a fer un comentari crític d'un article o text.

El comentari crític d'un article o text

El comentari crític de textos és un exercici d'anàlisi de les idees i l'organització d'un text que ens permet contrastar les opinions alienes amb les pròpies; per tant, es tracta d'una activitat de gran utilitat per a formar-te tant intel·lectual com personalment. D'aquesta manera, podràs tenir una visió més objectiva, rigorosa, i, per tant, madura, del món que t'envolta. Tots sabem criticar i estem acostumats a això, però no coneixem habitualment les tècniques per a fer-ho correctament. Un bon comentari crític ha de seguir una sèrie de fases preestablertes:

a) Fase prèvia: Lectura, subratllat i esquema

- Abans de començar, també hem de solucionar els dubtes lèxics.
- A continuació, és bo subratllar i esquematitzar les idees fonamentals del text.
- També resulta molt útil emprar els marges del text per a fer anotacions i apuntar tot allò que ens vaja suggerint el text: temes tractats, raonaments que ens agraden, que ens molesten, que ens emocionen...

b) Resum del contingut del text

- Un bon resum consisteix a saber captar de manera objectiva les idees fonamentals del text que comentem. Per a això aquest fi, cal eliminar els exemples i anècdotes i quedar-nos amb el que és fonamental.
- No és el moment d'incloure les teues opinions; pren nota només del que diu l'autor.
- Procura que la teua redacció posseïska un estil propi; en cap cas copies o repetisques frases textuais. No es tracta de «...tallar i engaxar»

c) Delimitació del tema

- En aquest punt, has d'indicar quina és la idea principal o tema del text, expressada de manera breu, però prou clara. Tingues en compte que el tema principal sol anar acompanyat d'altres de secundaris que el secunden, el desenvolupen o el complementen. Explica quins són aquestos temes o motius secundaris.

d) Estructura i caracterització

- Les idees d'un text apareixen amb una determinada ordenació. És convenient que expliques com ha procedit l'autora o l'autor i com ha jerarquitzat aquestes idees, com les ha enllaçades (partint del que és concret per a acabar en el general o viceversa; girant sempre entorn d'una idea principal, etc). És el que es denomina tipus d'estructura.

Les més freqüents són:

- Deductiva, del general al particular.
- Inductiva, del particular al general
- Enquadrada: comença per una idea principal i, després de mostrar altres idees secundàries, finalitza tornant de nou a la idea principal.
- Paral·lela: totes les idees són igual d'importants i es desenvolupen alhora.

- A continuació, hem de saber deduir i explicar quina és la tipologia del text que analitzem: narrativa, expositiva, argumentativa...
- Convé esmentar qui és l'autor del text, en quin àmbit ha aparegut (periodístic, literari, científic) i quins són els seus destinataris.

e) Comentari crític

-Un comentari crític adequat implica partir de les idees expressades per l'autor en el text per a desenvolupar-ne el punt de vista personal sobre els temes plantejats. Per a aquest fi hem de seguir una sèrie de passos:

- Interpretació de les idees del text. Què ha volgut dir l'autor? Hiu estem d'acord? Per què?
- Anàlisi dels arguments emprats. De quina manera ha intentat convèncer-nos l'autor? Ho ha aconseguit? Quins altres arguments podria haver emprat? Quins contraarguments podem aportar nosaltres?
- En qualsevol cas, els judicis de valor o les teues opinions han de fonamentar-se en arguments convincents. No digues les coses perquè sí.
- És bo obrir la ment i no tancar-se a una sola opinió. Procura adoptar diverses perspectives i tracta de relacionar les idees exposades amb altres elements de la realitat (lectures, pel·lícules, esdeveniments històrics...)

f) Conclusió

- Consisteix en la recapitulació del més significatiu. Convé concloure l'anàlisi amb una valoració personal de tot el que s'ha exposat.

Pautes per a la redacció del comentari

En el moment de la redacció del comentari, tindrem presents les següents recomanacions:

- La redacció ha de ser clara i precisa, però sense renunciar a un cert grau d'originalitat. Fuig de paraules que desconegues o et plantegen dubtes ortogràfics, empru un lèxic ampli, i construeix oracions i paràgrafs cuidant l'organització sintàctica i textual.

- Quan desitges evitar al·lusions directes, pots emprar el plural de modèstia, les preguntes retòriques (No és, potser, cert que...?) o les oracions impersonals i passives (Se sol comentar...; Es considera que...).
- Evita l'ús de frases fetes, falques, expressions col·loquials, etcètera.

RUBRICA AVALUACIÓ COMENTARI CRÍTIC

Criteris	Excel.lent 2,25	Acceptable 1,25	Insuficient 0,75
Interpretació correcta de la intenció de l'autora i el sentit del text	Ha situat el text en el seu context (vida, obra, societat) per a entendre el seu sentit i ha explicat adequadament la intencionalitat de l'autora, en coherència amb el seu estil o estètica.	Ha situat el text de manera insuficient, però aconsegueix explicar la intenció de l'autora	No situa el text en el seu context, sinó que es limita a exposar la intencionalitat de l'autora, sense sentit.
Manifestació del punt de vista de l'alumnat sobre les idees essencials	Ha expressat el seu punt de vista sobre les idees més rellevants de l'article, sense repetir-ne el resum, ni la descripció de l'estructura.	Expressa el seu punt de vista sobre idees essencials, però incorre parcialment en un resum, no comunica idees, sinó meres descripcions	Es limita a resumir el text o exposa idees alienes a l'article.
L'expressió de judicis de valor sobre el text de forma argumentada	Ha argumentat de manera adequada les seues opinions, sense expressar judicis categòrics o menyspreu.	Es limita a donar suport a les opinions de l'autora, encara que aporta arguments propis.	Emet judicis de valor categòrics, sense tot just oferir-ne arguments.
Ampliació de la informació sobre el tema, va comptar amb altres punts de vista i la seva actualitat o rellevància contemporània.	Ha argumentat el seu punt de vista ampliant-ne la informació.	Argumenta comparant l'opinió de l'autora amb unes altres, encara que sense manifestar-ne clarament el seu punt de vista.	No aporta cap informació, parafraseja idees de l'autora o exposa fets aliens al sentit de l'article.

Comentado [TA1]: Sembla faltar text

Activitat 3. Juan Luís Vives (1492-1540)

En aquesta ocasió l'activitat a desenvolupar serà a partir de l'article *VIVESIANA*. Associació d'Amics de Lluís Vives. Universitat de València, 2018.

Els passos a seguir per a fer aquesta activitat són aquests:

1. Lectura individual sobre l'article *VIVESIANA* (Associació d'Amics de Lluís Vives. Universitat de València, 2018). Mentre feu la lectura, haureu de subratllar i anotar aquells aspectes que us semblen més rellevants i contestar a les preguntes que formuleu.
2. Formació de grups de quatre o cinc persones i posada en comú en grup xicotet de l'article treballat prèviament.
3. Finalment, es farà una posada en comú amb el grup-classe i la docent donarà unes breus conclusions sobre l'activitat.

Preguntes de l'activitat:

- a) Descriu les crítiques a l'obra de Juan Luís Vives.
- b) Explica les preocupacions, postura i pensament de Juan Luís Vives.
- c) Cita la relació entre el coneixement de Vives sobre la pobresa i la novel·la picaresca cèlebre d'autor desconegut *El Lazarillo de Tormes*.
- d) Resumeix els aspectes més importants en el llibre primer (*Origen de las necesidades y miseria del hombre*) *De subventionem pauperum*.
- e) Resumeix els aspectes més importants en el llibre segon (*Cuando conviene a los gobernantes de la república cuidar a sus pobres*) *De subventionem pauperum*.

Activitat 4. Mujer tenía que ser

De cada època que treballem, en aquest cas dels segles XVI i XVII, farem una activitat amb les dones invisibilitzades, que van lluitar per la pobresa, per l'educació o per una societat diferent, i van ser transgressores en el seu camp:

Per a aquesta activitat:

1. En primer lloc, es treballarà en grups de dos o tres persones.
2. El grup buscarà una dona espanyola dels segles XVI i XVII rellevant en l'àrea de l'educació i el social.
3. Posteriorment, el grup n'arreglarà la informació més important.
4. Fareu una infografia mitjançant CANVA, eina en línia de disseny gràfic. La presentareu, de manera breu, a la resta del grup.
5. Aquesta activitat formarà part del percentatge de puntuació de les pràctiques (0,5%).

RÚBRICA AVALUACIÓ INFOGRAFIA

Aspecte	Molt satisfet (4)	Satisfet (2)	Poc satisfet (1)
Redacció i ortografia	No es van evidenciar faltes d'ortografia ni errors en la redacció.	1 a 3 faltes ortogràfiques o de redacció.	5 errors ortogràfics o de redacció.
Exposició del tema	Mostra de manera succinta les idees plantejades. Reflecteix capacitat de síntesi i la relació de les imatges i el text és observable.	Mostra les idees, però amb detalls una mica vagues, posseeix capacitat de síntesi i el text i les imatges hi mantenen relació.	La idea principal no s'ha presentat, falten detalls, massa text. No hi ha relació entre imatges i text.
Organització de les dades	La informació està ordenada i és senzill de llegir i interpretar.	Es manté un ordre lògic, però hi ha alguns espais sense aprofitar.	Hi ha absència de colors, s'aprecia desordre i les anades no estan ressaltades. Dificil llegir infografia.
Presentació visual	Empra recursos visuals per a enviar missatges i fer la infografia atractiva.	La presentació és interessant, però falta una mica de creativitat.	Hi ha elements distractors, no es filen idees com s'hauria de fer.

Comentado [TA2]: ?

Activitat 5. Sabies que...?

Sabies que el primer orfenat del món es va fundar a València?

Sabies que el 1623, el rei Felip IV va signar una pragmàtica per la qual es prohibeix ensenyar a llegir i escriure als pobles espanyols?

Aquestes preguntes ens impulsen a conèixer més aspectes dels segles XVI i XVII que ens ajuden a entendre la situació d'aquest moment.

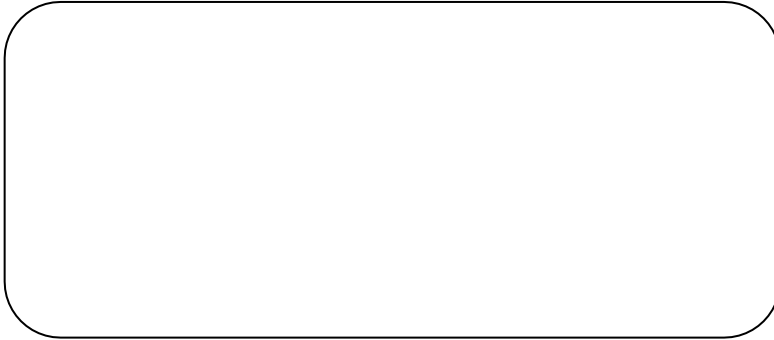
En primer lloc, veurem informació sobre el *Colegio «Imperial» de Niños Huérfanos de San Vicente Ferrer de Valencia* (<https://www.valenciabonita.es/2015/12/08/el-primer-orfanato-del-mundo-se-fundo-en-valencia/>), i, en segon lloc, sobre la pragmàtica que es va prohibir ensenyar a llegir i escriure als pobles a Espanya en el segle XVII. (https://cadenaser.com/programa/2016/02/10/la_ventana/1455100709_748311.html)

Per a aquesta activitat:

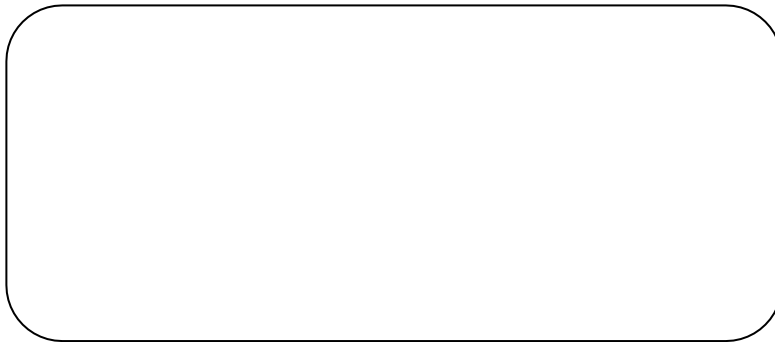
1. En primer lloc, es treballarà en grups de dos o tres persones, que llegiran i escoltaran els dos documents sobre el primer orfenat del món que es va fundar a València i el programa de Cadena Ser amb Nieves Concostrina sobre la pragmàtica per la qual el rei Felip IV prohibeix ensenyar a llegir i escriure als pobles espanyols el 1623.
2. Posteriorment, n'arreglaran la informació més important.
3. Es posaran en comú amb el grup-classe, i la comentaran.

Activitat 6. Què heu après?

Què has après en aquest tema?

A large, empty rounded rectangular box with a thin black border, intended for the user to write their response to the question above.

T'han semblat adequades les activitats didàctiques que s'han dut a terme?

A large, empty rounded rectangular box with a thin black border, intended for the user to write their response to the question above.

Pràctiques Unitat Didàctica 3

Assistència i reeducació del segle XVIII i XIX

Activitat 1. Reflexió: De la Il·lustració a la pobresa a Espanya en el s.XXI

Analitzarem dues notícies:

- La pobresa infantil a Espanya ens porta a desaprofitar talent

https://elpais.com/elpais/2018/10/03/planeta_futuro/1538570523_817380.html?id_exte_rno_rsoc=fb_cc

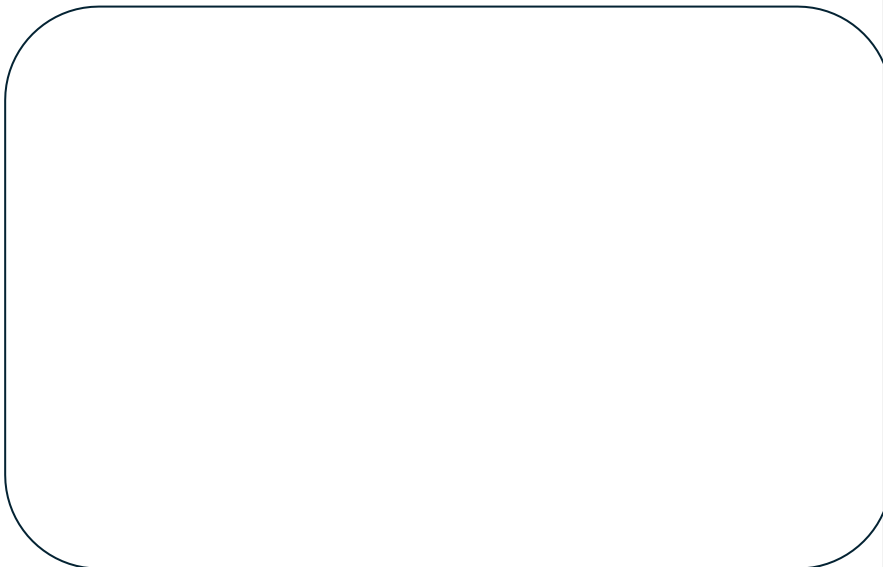
- Radiografia de la pobresa a Espanya: deu dades sobre una ona que estén la desigualtat

<https://www.rtve.es/noticias/20211017/radiografia-pobreza-diez-datos/2190761.shtml>

Per a aquesta activitat:

1. En primer lloc, llegireu en grup de quatre a cinc persones les dues notícies.
2. ,I posteriorment, haureu de crear un titular que transmeta la informació llegida als articles.
3. Es posaran en comú amb el grup-classe els titulars de cada grup i es comentaran.

Titular

Activitat 2. «Dones, marginació i pobresa a Alacant durant el segle XVIII»

Aquesta activitat parteix de la lectura de l'article *Dones, marginació i pobresa a Alacant durant el segle XVIII* (Agüero, 2016) i es treballarà a través de la Tertúlia Pedagògica Dialògica. Ho avisarem en classe, perquè llegiu l'article a casa, i deixarem temps perquè pugueu treballar-lo adequadament, i subratlleu aquells paràgrafs i idees que considereu més rellevants i que voleu comentar en la tertúlia.

Després d'aquest treball previ a casa, es desenvoluparà la tertúlia a l'aula seguint aquestes normes de participació (Poliment i Zepa, 2010):

1. Per a participar-hi, cal demanar torn i indicar la pàgina i el paràgraf seleccionat per a després llegir-lo en veu alta i comentar la raó per la qual s'ha triat.
2. Tenen prioritat per a prendre la paraula les persones que no hi han participat abans.
3. No es permeten desqualificacions de cap mena.
4. Totes les opinions són vàlides i no requereixen ser discutides, només es comparteixen, és a dir, es pot intentar arribar a un consens, però això no és imprescindible.
5. No hi ha opinions millors ni pitjors, el que importa són els arguments que s'esgrimeixen.

Finalment, després de fer la tertúlia, en grup farem una breu reflexió sobre la pràctica.

Activitat 3. Documental Expòsits. Els xiquets del torn. Història de l'abandó

<https://www.canalextramadura.es/video/52-minutos-expositos-los-ninos-del-torno-160115>

Expòsits és una paraula actualment en desús i fa referència als nounats abandonats per la seua mare. En els nostres dies, utilitzem el terme *abandó* i la seua desaparició es deu, en gran part, al fet que ja no existeixen les cases d'expòsits, una institució que resolia el problema de la maternitat no desitjada. L'exposició de xiquets estava socialment acceptada i regulada, fins al punt que en totes les ciutats importants hi havia una casa d'expòsits i en elles un torn, perquè la dona poguera depositar-hi el seu fill sense ser vista per la persona que el rebia. Extremadura comptava també amb elles i en el documental coneixerem com eren i com vivien els coneguts com a *NIÑOS DEL TORNO*. Durant segles, ser un *expòsit* va suposar una espècie d'estigma per a tota la vida, l'obstacle del qual no era tan fàcil de superar. A l'abandó, la vergonya i la pèrdua d'identitat se li sumava, a vegades, un menyspreu social. En definitiva, un cognom que marcava i definia un estigma social per a tota la vida, el de l'abandó.

Per a aquesta activitat:

1. De manera grupal, es visualitzarà el documental.
2. I de manera conjunta, es farà una reflexió sobre el que han visualitzat.

Reflexió

Activitat 4. Ràdiofòrum i vídeofòrum: La infància abandonada en el s. XVIII

Durant el segle XVIII, apareixen documents i informació sobre el fenomen de l'abandó de xiquets i xiquetes. En aquesta activitat treballareu, d'una banda, un curt sobre els xiquets abandonats i les cases d'expòsits en el s. XVIII a Salamanca.

I un pòdcast sobre la infància abandonada del segle XVIII a Conca, del programa de ràdio *Així diuen els documents* de la Cadena Ser, en la secció de *Hoy por Hoy Cuenca*.

Tots dos us ajudaran a acostar-vos a la problemàtica de l'abandó de xiquets i xiquetes durant el s. XVIII.

Per a aquesta activitat:

1. De manera individual, escoltareu i veureu el vídeo.
2. Fareu una reflexió sobre la teoria i els documents que s'han treballat.
3. Formarà part del percentatge de puntuació de les pràctiques (0,5 punts).

RÚBRICA AVALUACIÓ REFLEXIÓ

Criteris	Bé (5)	Regular (2,5)	Mal (1,25)
Experiència o postura clara i coherent amb el que ha visualitzat i escoltat.			
Argumentació basada en idees pròpies i del que ha visualitzat i escoltat, que secunden coherentment la postura.			

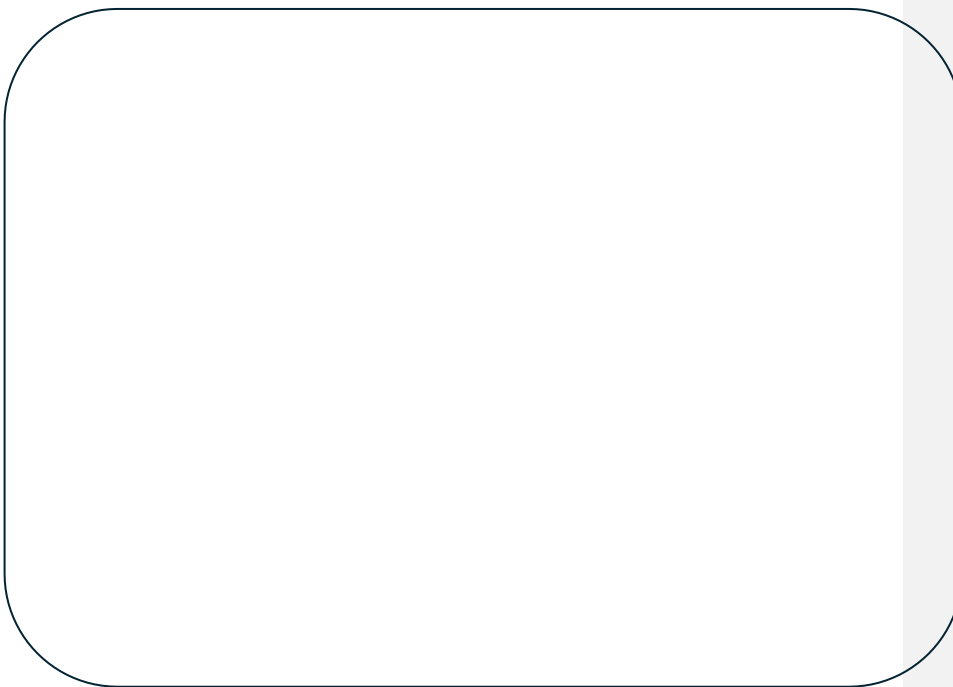
Activitat 5. Fotografies: Les institucions d'acció social del segle XVIII

En aquesta activitat aprofundireu sobre el coneixement d'institucions que apareixen en el segle XVIII i que tenen una funció social, reeducadora i correctora (les cases de misericòrdia, els hospicis, cases i col·legis d'orfes i cases de correcció).

Per a dur a terme aquesta activitat:

1. En grups de quatre persones buscareu fotografies de diferents institucions d'acció social del segle XVIII i anotareu breument algunes de les seues característiques i què us suggereix la foto?
2. Posareu en comú amb el grup-classe els titulars de cada grup i els comentareu.

Fotografies i característiques

Activitat 6. El sistema benèfic-assistencial de segle XIX a Espanya i el desemparament de la infància delinqüent. I hui?:
GVA infància- Justícia juvenil

En aquesta activitat ens centrarem en el present de la Justícia juvenil i els recursos que en la nostra comunitat autònoma existeixen en aquest àmbit.

Per a aquesta activitat:

1. Serà un treball grup-classe, entrareu al web GVA infància-Justícia Juvenil (<https://inclusio.gva.es/es/web/menor/justicia-juvenil>), on podreu conèixer diferents aspectes relacionats amb el tema, conceptes bàsics i normativa (coneixement de les lleis en l'àmbit estatal i autonòmic més importants i sobretot el títol IV de la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la Infància i l'adolescència: Atenció socioeducativa de menors d'edat en conflictes amb la llei, residències socioeducatives (concepte, diferència entre internament en règim tancat, semiobert, obert, terapèutic i permanència de cap de setmana) i programes al mig obert (definició i mesures: Tractament ambulatori, assistència a un servei d'atenció diürna, llibertat vigilada, convivència amb una altra persona, família o grup educatiu, prestacions en benefici de la comunitat i realització d'activitats socioeducatives).

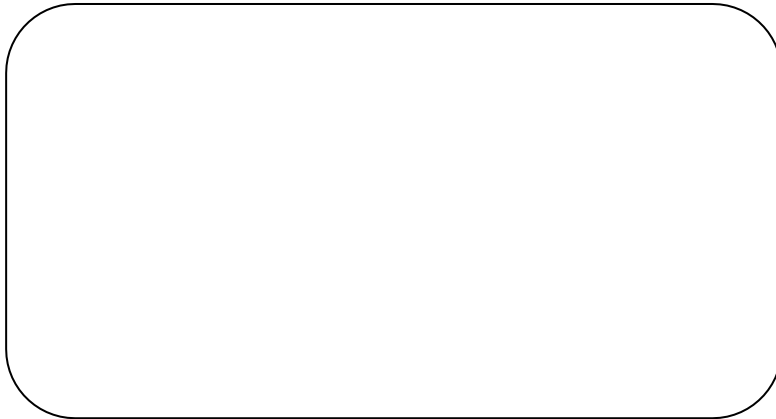
2. Posteriorment, de manera grupal, reflexionarem el que més us ha interessat.

Reflexions

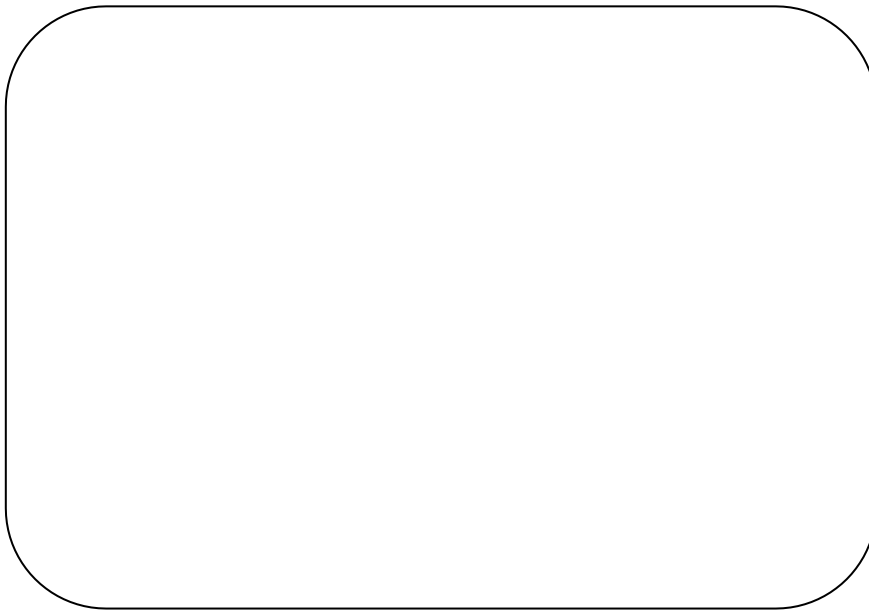

Activitat 7. Què heu après?

Què has après en aquest tema?

T'han semblat adequades les activitats didàctiques que s'han dut a terme?

Pràctiques Unitat Didàctica 4

Educació i assistència en el segle XX

Activitat 1. La Declaración de Ginebra. Pequeña historia de la Primera Carta de los Dreechos de la Infancia

La idea fonamental d'aquesta activitat és la realització d'un *roleplay* o teatre en el qual es represente el document de *La Declaración de Ginebra. Pequeña historia de la Primera Carta de los Derechos de la Infancia* (Bofill i Cots, 1999).

Per a aquesta activitat:

1. Quan us ho indiquem, a casa haureu de llegir el document. I amb el material treballat, en grups de quatre o cinc participants, se us deixarà un temps en classe per a organitzar-ne la posada en escena.
2. Posteriorment, cada grup representarà de forma breu la seua interpretació sobre el document.
3. Es posaran en comú amb el grup-classe l'experiència i la informació que més us haja impactat o interessat.

Per a aquesta activitat:

Activitat 2. Cinefòrum: Concepción Arenal, la visitadora de presons

La idea fonamental d'aquesta activitat és visualitzar la pel·lícula *Concepción Arenal, la visitadora de prisiones* i, posteriorment, fer un debat. La trama de la pel·lícula té un eix principal, la labor que Concepción Arenal exerceix a la presó, el seu paper com a visitadora de presons i les conseqüències que implicaran les seues idees i pràctiques davant d'una autoritat carcerària que mira amb recel els passos que aquesta dona fa, així com els seus contactes, una autoritat que es mou per interessos propis i es manté totalment indiferent davant el sofriment de les recluses.

<https://www.rtve.es/play/videos/somos-cine/concepcion-arenal-la-visitadora-de-carceles/3303778/>

Per a dur a terme aquesta activitat:

1. Presentació de la pel·lícula.
2. Projecció de la pel·lícula.
3. Fòrum: Debat amb la participació de tot el grup.

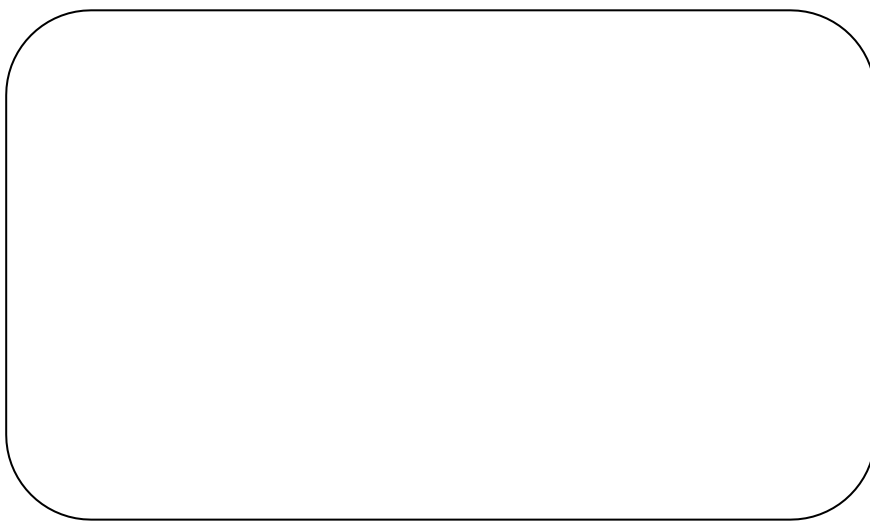
Activitat 3. “Dons i resistència. València, 1931-1939”

Aquesta activitat pretén que reflexioneu sobre l'acció social de les dones en la II República.

Per a aquesta activitat:

En grups de quatre o cinc persones, se us repartiran fotografies de cartells del llibre *Dones i resistència. València, 1931-1939* (López i Vidal, 2021) recopilació de l'exposició feta a la Nau el 2021.

1. Anotareu breument algunes de les seues característiques i què és el que us suggereix la foto.
2. Es posaran en comú amb el grup-classe els titulars de cada grup i es comentaran

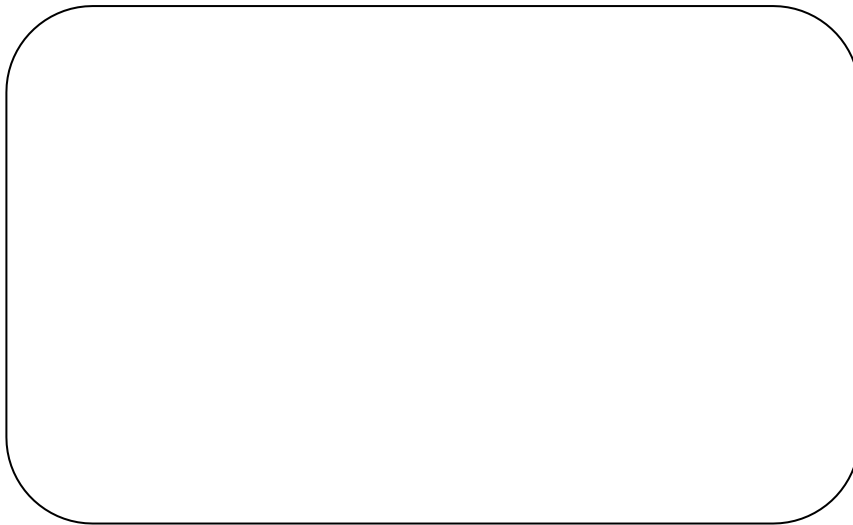
Activitat 4. Missions pedagògiques de la II República **Espanyola**

En aquesta activitat reflexionareu sobre el documental sobre les missions pedagògiques de la II República, en la qual els mateixos protagonistes ens endinsen en el projecte de solidaritat cultural patrocinat pel Govern de la Segona República Espanyola a través del Ministre d'Instrucció Pública i des de les plataformes del Museu Pedagògic Nacional i la Institució Lliure d'Ensenyament, un projecte pioner en aquests temps.

<https://www.youtube.com/watch?v=u2elsaqwyz0>

Per a aquesta activitat:

1. De manera grupal, es visionarà el documental.
2. Es farà una reflexió sobre el que heu vist.

Reflexió.

Activitat 5. Documentals: Secció Femenina de Falange espanyola. Auxili Social

Aquesta activitat té l'objectiu que conegueu el context de la Secció Femenina, creada el juny de 1934 per Pilar Primo de Rivera en el si de la Falange que, al marge de la seua dimensió assistencial, es va convertir en l'instrument per antonomàsia de la socialització de les dones espanyoles (en íntima convivència amb el sistema educatiu formal) des d'una perspectiva paternalista i clarament diferenciadora de l'entitat i els rols socials de tots dos sexes.

Per a fer aquesta activitat, se seguiran els següents passos:

1. Es posaran en classe dos curtmetratgess sobre la Secció Femenina de la falange espanyola.

Auxili Social

([https://www.youtube.com/watch?v=zjmxk6-clnm](https://www.youtube.com/watch?v=zjmxk6-clnm;);

<https://www.youtube.com/watch?v=mwpahv6l7o0>)

2. Seguidament, amb el grup classe, es contestaran una sèrie de preguntes:

- a) Què més t'ha sorprès?
- b) Quin tipus d'acció social abasta? Què pretenien?
- c) Quina reflexió o conclusió fas del que has vist?

Activitat 5. Documentals: Secció Femenina de Falange

Activitat 6. La Constitució Espanyola de 1978

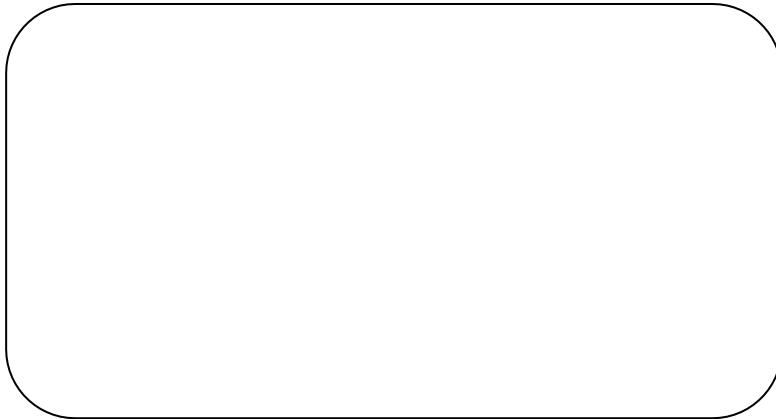
La idea fonamental d'aquesta activitat és conèixer la Constitució Espanyola (169 articles), ser-ne conscients de l'envergadura de l'elaboració, el context social d'aquest moment, l'avanç en molts aspectes i, sobretot, centrar-nos en aquells articles que fan referència a l'educació social.

Per a dur a terme aquesta activitat:

1. Es repartiran a cada grup, compost per quatre o cinc integrants, uns 16 articles que hauran d'analitzar i, si és possible relacionar, o amb l'educació social.
2. Seguidament, amb el grup classe, es comentarà:
 - a) La idea bàsica de cada article que els ha tocat.
 - b) La relació amb l'acció social.
 - c) La relació amb l'actualitat

Activitat 7. Què heu après?

Què has après en aquest tema?

T'han semblat adequades les activitats didàctiques que s'han dut a terme?

